

	<h2 style="color: blue;">СИЛАБУС</h2> <h3 style="color: blue;">НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</h3> <h3 style="color: blue;">«АНТИКРИЗОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ</h3> <h3 style="color: blue;">АГРОБІЗНЕСУ»</h3> <p>Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)</p> <p>Спеціальність: <u>072 Фінанси, банківська справа та страхування</u></p> <p>Рік навчання: 3, семестр 5</p> <p>Кількість кредитів ECTS: <u>5 кредитів</u></p> <p>Назва кафедри: <u>Аграрного менеджменту та маркетингу</u></p> <p>Мова викладання: <u>українська</u></p>
<p>Лектор курсу</p>	<p>к.е.н., ст. викладач Германюк Наталія Володимирівна</p>
<p>Контактна інформація лектора (e-mail)</p>	<p>natagermanjuk@gmail.com</p>

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Антикризовий менеджмент агробізнесу» є вибірковою компонентою ОПП. Загальний обсяг дисципліни 150 годин: лекції – 26 год., практичні заняття – 24 год., самостійна робота – 100 год.

Формат проведення: лекції, практичні заняття, консультації. Підсумковий контроль – залік.

ПРЕРЕКВІЗИТИ І ПОСТРЕКВІЗИТИ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

При вивченні даної дисципліни використовуються знання, отримані з таких дисциплін: «Менеджмент», «Гроші та кредит».

Основні положення навчальної дисципліни мають застосовуватися при виконанні кваліфікаційної роботи.

ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Призначення навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Антикризовий менеджмент агробізнесу» формує у здобувачів вищої освіти систему загальних та фахових компетентностей, які б дозволили демонструвати знання й розуміння теоретичних, методичних та практичних аспектів антикризового управління аграрних підприємств.

Мета вивчення навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни «Антикризовий менеджмент агробізнесу» полягає у формуванні цілісної системи теоретичних знань і практичних навичок управління у кризових ситуаціях, організації системи антикризового управління, адекватної вимогам сучасної економіки.

Завдання вивчення навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни орієнтована на:

- ознайомлення з стадіями кризового процесу, особливостями та типологією криз;
- засвоєння знань про ознаки прояву кризових явищ в діяльності аграрних підприємств та необхідність застосування антикризового менеджменту;
- формування цілісного уявлення про сучасний стан, основні проблеми та перспективи розвитку антикризового менеджменту агробізнесу в Україні;
- освоєння навиків діагностики кризи в системі управління попереджень та виходу з кризового стану агроформувань;
- сприяння розвитку здатності самостійного формулювання думок щодо обґрунтування траєкторії антикризового менеджменту агроформувань.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Антикризовий менеджмент агроформувань» здобувач вищої освіти повинен сформувати програмні компетентності.

інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в ході професійної діяльності у галузі фінансів, банківської справи та страхування або у процесі навчання, що передбачає застосування окремих методів і положень фінансової науки та характеризується невизначеністю умов і необхідністю врахування комплексу вимог здійснення професійної та навчальної діяльності.

загальні компетентності:

- ЗК 01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- ЗК 02. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- ЗК 06. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

спеціальні (фахові) компетентності:

СК10. Здатність визначати, обґрунтовувати та брати відповідальність за професійні рішення.

програмні результати навчання:

ПРН01. Знати та розуміти економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв’язки, які існують між процесами та явищами на різних рівнях економічних систем.

ПРН16. Застосовувати набуті теоретичні знання для розв’язання практичних завдань та змістовно інтерпретувати отримані результати.

ПРН18. Демонструвати базові навички креативного та критичного мислення у дослідженнях та професійному спілкуванні.

ПРН21. Розуміти вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю забезпечення сталого розвитку України, її зміцнення як демократичної, соціальної, правової держави.

Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах,

робота з інформаційними джерелами), робота в команді (реалізується через: метод проєктів), лідерські навички (реалізується через: робота в групах, метод проєктів).

План вивчення навчальної дисципліни

Тиждень	Назви тем	Форми організації навчання та кількість годин		Самостійна робота, кількість годин
		лекційні заняття	практичні заняття	
	Тема 1. Типологія кризових ситуацій	2	2	8
	Тема 2. Передумови та ознаки прояву кризових явищ на підприємстві	2	2	8
	Тема 3. Виробничо-технологічна криза та шляхи її подолання	2	2	8
	Тема 4. Криза збуту та шляхи її подолання	2	2	8
	Тема 5. Організаційна криза та шляхи її подолання	2	2	8
	Тема 6. Криза управління персоналом та шляхи її подолання	2	2	8
	Тема 7. Фінансова криза та шляхи її подолання	2	2	8
	Тема 8. Система антикризового менеджменту агробізнесу	2	2	8
	Тема 9. Діагностика кризового стану агроформувань	2	2	8
	Тема 10. Фактори розвитку антикризового менеджменту агроформувань	2	2	8
	Тема 11. Процедура банкрутства як форма ліквідації кризового стану агроформувань	2	2	8
	Тема 12. Реструктуризація та санація неплатоспроможних аграрних підприємств	2	2	8
	Тема 13. Стратегії антикризового менеджменту агробізнесу	2		4
	Разом	26	24	100

Самостійна робота здобувачів вищої освіти

Самостійна робота здобувачів вищої освіти є основним засобом засвоєння навчального матеріалу під час позааудиторної навчальної роботи. Самостійна робота здобувачів вищої освіти спрямована на закріплення теоретичних знань, отриманих здобувачем за час навчання, їх поглиблення, а також набуття та вдосконалення практичних навичок і вмінь відповідно до обраної спеціальності. Виконання здобувачем вищої освіти самостійної роботи передбачає, за необхідності, отримання консультацій або допомоги відповідного фахівця, який забезпечує викладання даної навчальної дисципліни у ЗВО.

Організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти передбачає: планування обсягу, змісту, завдань, форм і методів контролю самостійної роботи, розроблення навчально-методичного забезпечення; виконання здобувачем

запланованої самостійної роботи; контроль та оцінювання результатів, їх систематизацію, оцінювання ефективності виконання здобувачем самостійної роботи.

Види самостійної роботи

№ з/п	Вид самостійної роботи	Кількість годин	Терміни виконання	Форма та метод контролю
1	Опрацювання питань, що виносяться на самостійне вивчення	40	впродовж семестру	Усне та письмове опитування, оцінювання конспекту
2	Підготовка до лекційних та практичних занять	20	щотижнево	Усне та письмове опитування
3	Індивідуальні та групові творчі завдання (виконання гугл-презентації, презентації за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	20	1 раз на семестр	Обговорення, виступ з презентацією, усний захист
4	Підготовка до контрольних заходів	20	впродовж семестру	Тестування у системі MOODLE
Разом		100		

Контроль результатів самостійної роботи здобувача вищої освіти може здійснюватися під час аудиторних занять або поза ними у письмовій, усній або змішаній формі з поданням результату самостійної роботи здобувача або у формі тестування.

У випадку реалізації індивідуальної освітньої траєкторії здобувача заняття можуть проводитись за індивідуальним графіком.

Список основної та додаткової літератури

Основна:

1. Борзенко В.І. Антикризове управління : навчальний посібник. Харків : Видавництво Іванченка І.С., 2016. 232 с.
2. Єпіфанова І., Болотнов Д. Місце стратегії в системі антикризового управління підприємствами. *Вісник Хмельницького національного університету*. 2022. № 3. С. 335–338.
3. Марачевська А. Практична цінність антикризового управління підприємством у воєнний та післявоєнний час в Україні. *SWorldJournal*. 2022. № 13-02. С. 8–13.
4. Комарницький І.Ф., Терлецька Ю.О. Антикризове управління підприємством : теорія та практика : навч. посіб. Чернівці : Чернівецький нац. ун-т. 2020. 248 с.
5. Кульчій І.О. Антикризове управління : навчальний посібник. Полтава : ПолтНТУ, 2016. 120 с.

Додаткова:

1. Гринчишин Я.М. Стратегічний підхід до антикризового управління підприємствами. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія : Економіка і управління*. 2021. Т. 32 (71). № 1. С. 38–41.
2. Гуріна О.В., Кишковська О.Л., Скрипник К.М. Моделі і методи управління персоналом в умовах кризи. *Ефективна економіка*. 2019. № 12. URL : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=7554>
3. Калетнік Г.М., Шинькович А.В. Оцінка організаційно-інформаційного забезпечення антикризового управління агроформувань. *Економіка. Фінанси. Менеджмент : актуальні питання науки і практики*. 2020. № 1. С. 7-23.
4. Кодекс України з процедур банкрутства : Закон України від 18.10.2018 р. № 2597-VIII. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19>
6. Кудельський В.Е. Фінансова діагностика у системі антикризового управління підприємством. *Економічний простір*. 2020. № 163. С. 81–84.
7. Морковник Х. Гучні банкрутства 2020 : які компанії вилетіли в трубу, які – вибралися з боргової ями. URL : <https://thepage.ua/ua/exclusive/yaki-kompaniyi-viletili-v-trubu-yaki-vibralsiya-z-borgovoyi-yami>
8. Москвін Б. Банкрутство як механізм антикризового управління підприємством.
9. *Вісник КНТЕУ*. 2020. № 2. С. 58–68.
10. Мостенська Т.Л., Юрій Е.О. Інструменти антикризового управління. *Український журнал прикладної економіки*. 2019. Т. 4. № 1. С. 64–72. URL : http://ujae.org.ua/wp-content/uploads/2019/11/ujae_2019_r01_a08.pdf
11. Мулик Т.О., Томчук О.Ф., Федоришина Л.І. Аналітичне забезпечення заборгованості підприємства в умовах антикризового управління. *Економіка. Фінанси. Менеджмент : актуальні питання науки і практики*. 2019. № 1. С. 146-160.
12. Поворознюк І. Формування та реалізація антикризового управління на підприємствах індустрії гостинності в період пандемії COVID-19. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 29. URL : <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2021-29-18>.
13. Правдюк Н.Л. Аналітичне забезпечення антикризового управління агроформувань. *Економіка АПК*. 2020. № 2. С. 33-44.
14. Правдюк Н.Л., Шинькович А.В. Програма гармонізації організаційно-інформаційного забезпечення антикризового управління агроформувань. *Економіка. Менеджмент. Бізнес*. 2020. № 1 (31). С. 83-90.
15. Пріб К.А. Практика антикризового управління в сільськогосподарських підприємствах. *Економіка АПК*. 2019. № 10. С. 51–59.
16. Резнік Н.П., Костилян В.А. Антикризове управління підприємством, як засіб захисту підприємства від банкрутства. *Науковий журнал «Український журнал прикладної економіки»*. 2019. Т. 4. № 3. С. 181–187.
17. Сова О.Ю., Морозов Є.Ю. Стратегії запобігання банкрутству підприємств у контексті ризик-менеджменту. *Проблеми економіки*. 2021. № 1. С. 91–97. URL : <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2021-1-91-97>
18. Сосновська О.О., Деденко Л.В. Ризик-менеджмент як інструмент забезпечення стійкого функціонування підприємства в умовах невизначеності. *Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій*. 2019. № 1 (3). С. 70–19.79.

20. Фіщук Н.Ю. Необхідність використання діагностики в системі антикризового менеджменту підприємств галузі АПК. *Економіка, фінанси, менеджмент : актуальні питання науки і практики*. 2019. № 1. С. 7-22.

21. Черленяк І.І., Курей О.А. Виклики антикризового управління економікою в умовах пандемії. *Науковий вісник Ужгородського Університету. Серія : Економіка*. 2020. Вип. 1 (55).

22. Шинькович А.В. Контури гнучкості організаційно-інформаційного забезпечення антикризового управління агроформувань. *Вчені записки Таврійського національного університету імені В.І. Вернадського. Серія : економіка і управління*. 2020. Т. 31 (70). № 1. С. 138-144.

23. Шинькович А.В. Сценарії стратегічного розвитку організаційно-інформаційного забезпечення антикризового управління агроформувань. *Східна Європа : економіка, бізнес та управління*. 2020. № 1 (24). С. 168-174.

24. Harbar Zh., Govinska V. Formation of the mechanism of anti-crisis management in agricultural enterprises. *Colloquium-journal*. 2021. № 4 (91). Część 3. P. 26–32.

Інтернет-ресурси

1. Верховна Рада України. URL : <http://www.rada.gov.ua>.
2. Кабінет Міністрів України. URL : <http://www.kmu.gov.ua>.
3. Державна служба статистики України. URL : <http://www.ukrstat.gov.ua>
4. АгроДайджест. URL : <http://agronews.ua/agrodigest>
5. Агроконсалтинг. URL : <http://www.ukragroconsult.com/ukragrokonsalt/okompanii>

Інформаційні ресурси

1. Тестові завдання з навчальної дисципліни «Антикризовий менеджмент агроформувань»(внутрішній сайт ВНАУ)
2. Методичні розробки (внутрішній сайт ВНАУ), репозиторій ВНАУ.

Контроль і оцінка результатів навчання

У відповідності до положення «Про порядок оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Вінницькому національному аграрному університеті», розподіл балів між формами організації навчального процесу і видами контрольних заходів: поточний контроль – загальна відповідність заявленим компетентностям за результатами лекційних, практичних занять та самостійної роботи – 60 балів (усний контроль: опитування, бесіди, доповіді, повідомлення на задану тему та ін., індивідуальні завдання, розв’язування задач та ін.); рубіжний контроль (колоквіум у формі тестування) – 10 балів; показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності – 10 балів, підсумковий контроль, (іспит в усній або тестовій формі) – 30 балів. Разом: 100 балів. Якщо здобувач протягом семестру за підсумками поточного та рубіжного контролів набрав (отримав) менше половини максимальної оцінки з навчальної дисципліни (менше 35 балів), то він до іспиту не допускається. Крім того, обов’язковим при

мінімальній кількості балів за підсумками поточного та рубіжного контролів є виконання студентом підсумкової контрольної роботи (колоквіуму).

У кінці семестру, здобувач вищої освіти може набрати до 60% підсумкової оцінки за виконання всіх видів робіт, що виконуються протягом семестру, до 10% за показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності і до 30% підсумкової оцінки – за результатами підсумкового контролю.

Критерії поточного оцінювання знань здобувачів вищої освіти

Вид навчальної діяльності	Бали
Атестація 1	
Участь у дискусії на лекційних та практичних заняттях	10
Виконання аудиторних та домашніх завдань	5
Написання реферату (есе) за заданою проблематикою	5
Виконання контрольних робіт, тестування	5
Індивідуальні та групові творчі завдання (з презентацією за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	5
Всього за атестацію 1	30
Атестація 2	
Участь у дискусії на лекційних та практичних заняттях	10
Виконання аудиторних та домашніх завдань	5
Написання реферату (есе) за заданою проблематикою	5
Виконання контрольних робіт, тестування	5
Індивідуальні та групові творчі завдання (з презентацією за заданою проблемною тематикою, дослідницькі проекти)	5
Всього за атестацію 2	30
Показники наукової, інноваційної, навчальної, виховної роботи та студентської активності	10
Підсумкове тестування	
Разом	100

Шкала оцінки знань здобувача вищої освіти

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	
66-74	D	
60-65	E	задовільно
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
01-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Програма навчальної дисципліни передбачає врахування результатів неформальної та інформальної освіти при наявності підтверджуючих документів як окремі кредити вивчення навчальних дисциплін

Основні вимоги до контролю знань здобувачів вищої освіти наведені у Положенні «Про порядок оцінювання знань здобувачів вищої освіти у Вінницькому національному університеті».